

ДОГЛЯД ЗА ХВОРИМИ І МЕДИЧНА МАНІПУЛЯЦІЙНА ТЕХНІКА

Навчальний посібник

ЗА РЕДАКЦІЄЮ
доктора філософії **Л.М. КОВАЛЬЧУКА**,
заслуженого працівника освіти
України **О.В. КОНОНОВА**

Четверте видання

ЗАТВЕРДЖЕНО
Міністерством охорони здоров'я України
як навчальний посібник для студентів
медичних училищ, коледжів та
інститутів медсестринства

Київ
ВСВ “Медицина”
2018

УДК 616-083; 615.8-7

ББК 53.5я73

C12

*Затверджено Міністерством охорони здоров'я України
як навчальний посібник для студентів медичних училищ, коледжів
та інститутів медсестринства
(лист № 08.01-13/425 від 13.03.2008)*

Автори:

Л.С. Савка — викладач догляду за хворими і медичної маніпуляційної техніки ВНКЗЛОР “Самбірський медичний коледж”, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист;

Л.І. Разінкова — викладач догляду за хворими і медичної маніпуляційної техніки ВНКЗЛОР “Самбірський медичний коледж”, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист;

О.І. Коцар — викладач основ медсестринства КЗСОР “Сумський базовий медичний коледж”, викладач вищої кваліфікаційної категорії

Рецензенти:

А.М. Громова — доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри акушерства та гінекології № 1 ВДНЗУ “Українська медична стоматологічна академія”;

Б.Ф. Мазорчук — доктор медичних наук, професор кафедри акушерства і гінекології № 1 Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова;

І.І. Романишин — заступник директора з навчально-виробничої роботи ВНКЗЛОР “Самбірський медичний коледж”, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист;

О.Г. Яворський — доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри пропедевтики внутрішньої медицини № 2 Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

Савка Л.С.

C12

Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка : навч. посіб. / Л.С. Савка, Л.І. Разінкова, О.І. Коцар ; за ред. Л.М. Ковальчука, О.В. Кононова. — 4-е вид. — К. : ВСВ “Медицина”, 2018. — 600 с.

ISBN 978-617-505-695-0

У навчальному посібнику наведено рекомендації щодо проведення занять з догляду за хворими і медичної маніпуляційної техніки, алгоритми практичних навичок відповідно до розділів і тем дисципліни.

Описано спостереження медичного працівника за станом пацієнта під час проведення процедури і після неї.

Особливу увагу приділено розділу “Санітарно-протиепідемічний режим”. У посібнику наведено нормативні документи Управління охорони здоров'я МОЗ України.

Розроблено методичні рекомендації для полегшення позааудиторної самостійної роботи студентів.

Для студентів медичних училищ, коледжів та інститутів медсестринства.

УДК 616-083; 615.8-7

ББК 53.5я73

© Л.С. Савка, Л.І. Разінкова, А.Ф. Коплик,

О.І. Коцар, О.І. Аленіч, 2013

© Л.С. Савка, Л.І. Разінкова, О.І. Коцар, 2018

© ВСВ “Медицина”, оформлення, 2018

ISBN 978-617-505-695-0

ЗМІСТ

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ	11
ПЕРЕДМОВА	12
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	14

Семестр I

Практичне заняття № 1. Типи лікувально-профілактичних закладів. Санітарно-протиепідемічний режим: визначення, мета, засоби забезпечення.....	14
Практичне заняття № 2. Профілактика СНІДу та вірусного гепатиту. Основні напрями профілактики ВЛІ в сучасних умовах. Індивідуальні засоби захисту	19
Практичне заняття № 3. Дезінфекція: види, типи, методи. Приготування робочих розчинів сучасних дезінфекційних засобів (неохлору, дезактину, хлорантоїну)	24
Практичне заняття № 4. Передстерилізаційне очищення виробів медичного призначення. Стерилізація: методи, режими.....	28
Практичне заняття № 5. Маркування інвентарю для прибирання. Проведення поточної і заключної дезінфекції приміщень	32
Практичне заняття № 6. Протиепідемічний режим терапевтичного відділення. Організація роботи й особливості забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму маніпуляційного кабінету	36
Практичне заняття № 7. Орієнтовний модульний контроль № 1. “Санітарно-протиепідемічний режим”	40

Семестр II

Практичне заняття № 1. Особиста гігієна пацієнта	49
Практичне заняття № 2. Харчування пацієнтів	54
Практичне заняття № 3. Найпростіші методи фізіотерапії	62
Практичне заняття № 4. Температура тіла здорової людини	74
Практичне заняття № 5. Спостереження за диханням	82
Практичне заняття № 6. Пульс: техніка визначення, характеристика	87
Практичне заняття № 7. Спостереження і догляд за пацієнтами з порушенням функцій травного каналу. Допомога пацієнту під час блювання	94
Практичне заняття № 8. Підготовка пацієнта, оснащення і техніка виконання клізм.....	99
Практичне заняття № 9. Спостереження і догляд за пацієнтами із захворюваннями нирок і сечової системи.....	104
Практичне заняття № 10. Орієнтовний модульний контроль № 1 “Особиста гігієна пацієнта. Харчування пацієнта”. “Найпростіші методи фізіотерапії”, “Термометрія”, “Спостереження за пацієнтами”	110
Практичне заняття № 11. Робота фельдшера з листком лікарських призначень.....	120
Практичне заняття № 12. Зовнішнє застосування лікарських засобів: втирання мазі, змащування шкіри, застосування пластирів, крапель, бовтанок, присипок	123
Практичне заняття № 13. Інструментарій для парентерального введення лікарських засобів	129

Практичне заняття № 14. Підшкірні ін'єкції: вибір шприца та голки, місця для проведення ін'єкції	134
Практичне заняття № 15. Розведення порошкоподібних антибіотиків.....	139
Практичне заняття № 16. Внутрішньом'язові ін'єкції.....	144
Практичне заняття № 17. Венопункція: мета, вибір шприца і голки, застосування голки Дюфо.....	148
Практичне заняття № 18. Монтаж і складання системи для внутрішньовенного вливання.....	152
Практичне заняття № 19. Ускладнення, які можуть виникати під час виконання ін'єкцій	156
Практичне заняття № 20. Орієнтовний модульний контроль № 2 “Виписування, зберігання і введення лікарських засобів”.....	160
Практичне заняття № 21. Участь фельдшера в лабораторних дослідженнях	167
Практичне заняття № 22. Узяття на лабораторне дослідження промивних вод шлунка і блювотних мас.....	173
Практичне заняття № 23. Підготовка пацієнта до рентгенологічних досліджень. Підготовка пацієнта до ендоскопічних досліджень	177
Практичне заняття № 24. Підготовка пацієнта і всього необхідного до проведення пункцій.....	183
Практичне заняття № 25. Орієнтовний модульний контроль № 3 Участь фельдшера в проведенні лабораторних та інструментальних досліджень	187
Відповіді до задач і тестів	195
АЛГОРИТМИ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК	217
РОЗДІЛ I. Санітарно-протиепідемічний режим	217
Алгоритм практичної навички № 1 “Санітарне оброблення пацієнта в приймальному відділенні стаціонару”	217
Алгоритм практичної навички № 2 “Санітарне оброблення пацієнта з педикульозом”.....	219
Алгоритм практичної навички № 3 “Проведення гігієнічної ванни”	221
Алгоритм практичної навички № 4 “Обтирання тяжкохворого у приймальному відділенні”	222
Алгоритм практичної навички № 5 “Визначення маси тіла пацієнта (зважування)”	224
Алгоритм практичної навички № 6 “Визначення зросту пацієнта”	226
Алгоритм практичної навички № 7 “Визначення обводу грудної клітки”	227
Алгоритм практичної навички № 8 “Транспортування пацієнта на кріслі-каталці, на ношах-каталці в палату та перекладання його в ліжку”	229
Алгоритм практичної навички № 9 “Приготування розчинів хлорантоїну”	230
Алгоритм практичної навички № 10 “Приготування розчинів дезактину”	231
Алгоритм практичної навички № 11 “Дезінфекція предметів догляду”	232

Алгоритм практичної навички № 12 “Передстерилізаційне очищення інструментарію”	240
Алгоритм практичної навички № 13 “Контроль якості передстерилізаційного очищення виробів медичного призначення”	241
Алгоритм практичної навички № 14 “Стерилізація шприців, голок, інструментарію і гумових виробів”	243
Алгоритм практичної навички № 15 “Закладка в бiкс перев'язного матеріалу”	245
Алгоритм практичної навички № 16 “Гігієнічне миття рук”	247
Алгоритм практичної навички № 17 “Гігієнічна антисептика рук”	250
Алгоритм практичної навички № 18 “Надівання гумових рукавичок”	251
Алгоритм практичної навички № 19 “Надівання стерильного халата і рукавичок операційною медичною сестрою і хірургом”	252
Алгоритм практичної навички № 20 “Знімання гумових рукавичок”	254
Алгоритм практичної навички № 21 “Знімання маски”	256
Алгоритм практичної навички № 22 “Знімання халата”	257
Розділ II. Особиста гігієна пацієнта	258
Алгоритм практичної навички № 23 “Приготування ліжка”	258
Алгоритм практичної навички № 24 “Миття голови”	260
Алгоритм практичної навички № 25 “Миття ніг”	261
Алгоритм практичної навички № 26 “Підстригання нігтів пацієнта”	263
Алгоритм практичної навички № 27 “Гігієнічне обтирання”	264
Алгоритм практичної навички № 28 “Заміна постільної білизни”	269
Алгоритм практичної навички № 29 “Заміна натільної білизни”	272
Алгоритм практичної навички № 30 “Комплексна профілактика і лікування пролежнів”	273
Алгоритм практичної навички № 31 “Догляд за вухами”	277
Алгоритм практичної навички № 32 “Промивання очей”	278
Алгоритм практичної навички № 33 “Догляд за носом”	280
Алгоритм практичної навички № 34 “Догляд за ротовою порожниною”	281
Алгоритм практичної навички № 35 “Використання підкладних суден і сечоприймачів”	283
Алгоритм практичної навички № 36 “Підмивання зовнішніх статевих органів”	285
Розділ III. Харчування пацієнтів	287
Алгоритм практичної навички № 37 “Годування тяжкохворих”	287
Алгоритм практичної навички № 38 “Годування через зонд”	289
Алгоритм практичної навички № 39 “Виконання поживної клізми”	291
Алгоритм практичної навички № 40 “Годування через фістулу (гастростому)”	293
Розділ IV. Спостереження і догляд за пацієнтами	295
Алгоритм практичної навички № 41 “Вимірювання температури тіла пацієнта”	295
Алгоритм практичної навички № 42 “Догляд за пацієнтом у стані гарячки”	297
Алгоритм практичної навички № 43 “Підрахунок частоти дихання”	300
Алгоритм практичної навички № 44 “Догляд за пацієнтом при задишці”	301
Алгоритм практичної навички № 45 “Подавання кисню”	304

Алгоритм практичної навички № 46 “Догляд за пацієнтом при кашлі”	307
Алгоритм практичної навички № 47 “Догляд за пацієнтом при легеневій кровотечі”	309
Алгоритм практичної навички № 48 “Визначення пульсу”	310
Алгоритм практичної навички № 49 “Вимірювання артеріального тиску”	312
Алгоритм практичної навички № 50 “Допомога пацієнту при гіпертонічному кризі”	314
Алгоритм практичної навички № 51 “Догляд за пацієнтом при болю в серці”	316
Алгоритм практичної навички № 52 “Догляд за пацієнтом при хронічній серцевій недостатності”	317
Алгоритм практичної навички № 53 “Визначення добового діурезу”	318
Алгоритм практичної навички № 54 “Допомога пацієнту в стані непритомності”	319
Алгоритм практичної навички № 55 “Догляд за пацієнтом при судинному колапсі”	320
Алгоритм практичної навички № 56 “Допомога пацієнту при блюванні”	321
Алгоритм практичної навички № 57 “Промивання шлунка”	324
Алгоритм практичної навички № 58 “Виконання очисної клізми”	327
Алгоритм практичної навички № 59 “Виконання гіпертонічної клізми”	331
Алгоритм практичної навички № 60 “Виконання олійної клізми”	333
Алгоритм практичної навички № 61 “Виконання сифонної клізми”	335
Алгоритм практичної навички № 62 “Виконання лікарської клізми (мікроклізми)”	337
Алгоритм практичної навички № 63 “Виконання краплинної клізми”	339
Алгоритм практичної навички № 64 “Допомога пацієнту при метеоризмі”	341
Алгоритм практичної навички № 65 “Уведення газовідвідної трубки”	341
Алгоритм практичної навички № 66 “Догляд за пацієнтами із захворюваннями нирок і сечових шляхів	344
Алгоритм практичної навички № 67 “Катетеризація сечового міхура в жінок”	345
Алгоритм практичної навички № 68 “Катетеризація сечового міхура в чоловіків”	347
Алгоритм практичної навички № 69 “Промивання сечового міхура”	350
Алгоритм практичної навички № 70 “Допомога пацієнту при гострій затримці сечі”	351
Алгоритм практичної навички № 71 “Проведення серцево-легеневої реанімації”	352
Алгоритм практичної навички № 72 “Правила поводження з трупом”	354
РОЗДІЛ V. Найпростіші методи фізіотерапії	355
Алгоритм практичної навички № 73 “Накладання медичних банок”	355
Алгоритм практичної навички № 74 “Накладання гірчичників”	357
Алгоритм практичної навички № 75 “Накладання зігрівального компресу”	360
Алгоритм практичної навички № 76 “Застосування грілки”	362
Алгоритм практичної навички № 77 “Застосування міхура з льодом”	363

Алгоритм практичної навички № 78 “Накладання медичних п’явок”	365
Алгоритм практичної навички № 79 “Підготовка і проведення лікувальної ванни”	368
Алгоритм практичної навички № 80 “Застосування УФО”	370
Алгоритм практичної навички № 81 “Застосування теплових процедур, лампи-солюкс, лампи Мініна, лампи-інфраруж”	372
Розділ VI. Виписування, зберігання і застосування лікарських засобів	374
Алгоритм практичної навички № 82 “Оформлення вимоги-накладної на отримання лікарських засобів з аптеки”	374
Алгоритм практичної навички № 83 “Роздавання лікарських засобів”	375
Алгоритм практичної навички № 84 “Розтирання шкіри лікарськими засобами”	377
Алгоритм практичної навички № 85 “Застосування збовтувальної суміші”	377
Алгоритм практичної навички № 86 “Застосування присипки”	378
Алгоритм практичної навички № 87 “Використання пластиру”	379
Алгоритм практичної навички № 88 “Утирання мазі в шкіру”	380
Алгоритм практичної навички № 89 “Закапування лікарських препаратів у вухо”	381
Алгоритм практичної навички № 90 “Закапування лікарських препаратів в око”	383
Алгоритм практичної навички № 91 “Закладання очної мазі за повіку”	386
Алгоритм практичної навички № 92 “Закапування лікарських препаратів у ніс”	388
Алгоритм практичної навички № 93 “Уведення свічки в пряму кишку”	389
Алгоритм практичної навички № 94 “Інгаляція лікарських речовин за допомогою апарата закритого типу”	391
Алгоритм практичної навички № 95 “Інгаляція лікарських речовин за допомогою кишенькового аерозольного інгалятора”	392
Алгоритм практичної навички № 96 “Накривання стерильного маніпуляційного стола”	394
Алгоритм практичної навички № 97 “Підготовка медичної сестри до проведення ін’єкції”	396
Алгоритм практичної навички № 98 “Набирання лікарського препарату з ампули”	399
Алгоритм практичної навички № 99 “Набирання лікарського препарату у шприц із флакона”	400
Алгоритм практичної навички № 100 “Техніка виконання внутрішньошкірної ін’єкції”	403
Алгоритм практичної навички № 101 “Техніка виконання підшкірної ін’єкції”	406
Алгоритм практичної навички № 102 “Уведення інсуліну”	408
Алгоритм практичної навички № 103 “Уведення олійного розчину”	412
Алгоритм практичної навички № 104 “Розведення антибіотиків”	414
Алгоритм практичної навички № 105 “Техніка проведення проби на індивідуальну чутливість до антибіотиків”	416

Алгоритм практичної навички № 106 “Техніка виконання внутрішньом’язової ін’єкції”	419
Алгоритм практичної навички № 107 “Особливості введення біциліну”	422
Алгоритм практичної навички № 108 “Техніка виконання внутрішньовенної ін’єкції”	424
Алгоритм практичної навички № 109 “Уведення 10 % розчину кальцію хлориду”	428
Алгоритм практичної навички № 110 “Узяття крові з вени на біохімічний аналіз”	431
Алгоритм практичної навички № 111 “Узяття крові з вени на коагулограму”	433
Алгоритм практичної навички № 112 “Техніка кровопускання”	435
Алгоритм практичної навички № 113 “Заповнення одноразової системи з м’якою крапельницею”	438
Алгоритм практичної навички № 114 “Підключення одноразової системи для внутрішньовенного краплинного введення лікарських препаратів”	441
Розділ VII. Участь медичної сестри в лабораторних та інструментальних дослідженнях	446
Алгоритм практичної навички № 115 “Виписування направлення в лабораторію”	446
Алгоритм практичної навички № 116 “Узяття мазка із зів’я”	446
Алгоритм практичної навички № 117 “Узяття мазка з носа”	448
Алгоритм практичної навички № 118 “Збирання мокротиння для загального клінічного аналізу, визначення мікобактерій туберкульозу, атипичних клітин”	450
Алгоритм практичної навички № 119 “Збирання мокротиння для бактеріологічного дослідження і визначення чутливості до антибіотиків”	452
Алгоритм практичної навички № 120 “Збирання сечі для лабораторного дослідження”	453
Алгоритм практичної навички № 121 “Збирання сечі для бактеріологічного дослідження”	456
Алгоритм практичної навички № 122 “Збирання калу для дослідження на приховану кров, яйця гельмінтів, для бактеріологічного дослідження”	459
Алгоритм практичної навички № 123 “Узяття шлункового соку фракційним методом”	461
Алгоритм практичної навички № 124 “Беззондовий метод дослідження секреторної функції шлунка за допомогою ацидотесту”	466
Алгоритм практичної навички № 125 “Дуоденальне зондування”	467
Алгоритм практичної навички № 126 “П’ятифазне дуоденальне зондування”	471
Алгоритм практичної навички № 127 “Відсмоктування шлункового вмісту”	473
Алгоритм практичної навички № 128 “Підготовка пацієнта	

до рентгенологічного дослідження шлунка”	475
Алгоритм практичної навички № 129 “Підготовка пацієнта до іригоскопії”	476
Алгоритм практичної навички № 130 “Підготовка пацієнта до холецистографії”	478
Алгоритм практичної навички № 131 “Підготовка пацієнта до урографії”	479
Алгоритм практичної навички № 132 “Підготовка пацієнта до бронхоскопії”	481
Алгоритм практичної навички № 133 “Підготовка пацієнта до гастродуоденоскопії”	484
Алгоритм практичної навички № 134 “Підготовка пацієнта до колоноскопії”	487
Алгоритм практичної навички № 135 “Підготовка пацієнта до ректороманоскопії”	490
Алгоритм практичної навички № 136 “Підготовка пацієнта до цистоскопії”	491
Алгоритм практичної навички № 137 “Плевральна пункція”	493
Алгоритм практичної навички № 138 “Абдомінальна пункція”	496
Алгоритм практичної навички № 139 “Люмбальна пункція”	499
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПОЗААУДИТОРНОЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	502
Питання для позааудиторної самостійної роботи (I—2 семестр)	502
Семестр I	508
Методичні рекомендації для позааудиторної самостійної роботи № 1	508
Методичні рекомендації для позааудиторної самостійної роботи № 2	510
Методичні рекомендації для позааудиторної самостійної роботи № 3	511
Методичні рекомендації для позааудиторної самостійної роботи № 4	513
Методичні рекомендації для позааудиторної самостійної роботи № 5	515
Методичні рекомендації для позааудиторної самостійної роботи № 6	516
Методичні рекомендації для позааудиторної самостійної роботи № 7	518
Методичні рекомендації для позааудиторної самостійної роботи № 8	520
Семестр II	523
Методичні рекомендації для позааудиторної самостійної роботи № 9	523
Методичні рекомендації для позааудиторної самостійної роботи № 10	524
Методичні рекомендації для позааудиторної самостійної роботи № 11	526
Методичні рекомендації для позааудиторної самостійної роботи № 12	528
Методичні рекомендації для позааудиторної самостійної роботи № 13	531
Методичні рекомендації для позааудиторної самостійної роботи № 14	533
Методичні рекомендації для позааудиторної самостійної роботи № 15	536
Методичні рекомендації для позааудиторної самостійної роботи № 16	537
Методичні рекомендації для позааудиторної самостійної роботи № 17	539
Методичні рекомендації для позааудиторної самостійної роботи № 18	540
Методичні рекомендації для позааудиторної самостійної роботи № 19	542

ПЕРЕДМОВА

Методичні рекомендації щодо проведення практичних занять з дисципліни “Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка” розроблено для студентів II курсу зі спеціальності “Лікувальна справа”.

Практичні заняття складено відповідно до вимог навчальної програми, затвердженої МОЗ України. Інструкції рекомендацій до кожного практичного заняття включають: навчальну мету, виховну мету; план заняття; питання для контролю рівня засвоєння базових знань; перелік обладнання, що має бути на занятті; рекомендації щодо засвоєння тих чи інших практичних навичок і вмінь; тести і ситуаційні задачі для самостійного контролю знань студентів, завдання додому і карта орієнтовної основи дій (карта ООД).

За рахунок скорочення кількості годин, передбачених програмою для вивчення розділів: “Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів. Дезінфекція і стерилізація”, “Особиста гігієна пацієнта. Харчування пацієнтів. Найпростіші методи фізіотерапії. Термометрія. Спостереження і догляд за пацієнтами”, “Виписування, зберігання і застосування лікарських засобів”, “Участь фельдшера в лабораторних і інструментальних дослідженнях” — узято по 4 год, розраховані для кожного розділу на проведення контрольних-залікових занять (модульного контролю). Усього передбачено 4 модульних контролю. Проведення модульного контролю заплановано для перевірки знань і кращого засвоєння студентами практичних навичок, умінь і теоретичних знань (виконання тестів).

До рекомендацій додано алгоритми виконання практичних навичок. Алгоритми складено послідовно, відповідно до розділів і тем дисципліни. Їх можуть використати студенти для самопідготовки, а викладачі — для контролю виконання практичних навичок студентами. Кожний алгоритм практичної навички містить такі етапи:

- 1) показання, протипоказання до проведення процедури;
- 2) підготовка обладнання до виконання процедури;
- 3) підготовка медичної сестри до роботи;
- 4) підготовка пацієнта до процедури;
- 5) техніка процедури;

- 6) дезінфекція використаного інструментарію і предметів догляду;
- 7) обґрунтування дій на різних етапах процедури.

Звернено увагу на спостереження медичного працівника за станом пацієнта під час проведення процедури і після неї. Така послідовність сприяє виконанню процедури в повному обсязі.

Особливу увагу приділено розділу “Санітарно-протиепідемічний режим”. При складанні алгоритмів використано нормативні документи. Питання дезінфекції і стерилізації використаного обладнання висвітлено в усіх розділах.

До навчального посібника також додано методичні рекомендації щодо позааудиторної самостійної роботи для студентів.

Кожна методична рекомендація включає актуальність вивчення певного питання, навчальну мету, план вивчення питання, чітко вказані завдання, ООД, питання для самоконтролю та рекомендовану літературу.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

СЕМЕСТР I

Практичне заняття № 1

ТИПИ ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАКЛАДІВ. САНІТАРНО-ПРОТИЕПІДЕМІЧНИЙ РЕЖИМ: ВИЗНАЧЕННЯ, МЕТА, ЗАСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ. Останнім часом актуальною стала проблема внутрішньолікарняних (госпітальних) інфекцій (ВЛІ). Вони пов'язані з перебуванням, лікуванням, обстеженням або зверненням особи по медичну допомогу в лікувально-профілактичні заклади.

Рациональна організація роботи приймального відділення, чітке проведення всіх заходів медичного догляду за пацієнтом на початковому етапі перебування в лікувальному закладі забезпечує ефективність наступного лікування. Робота медичного персоналу приймального відділення є своєрідною візитною карткою діяльності лікарні та відображає професійний рівень обслуговування. Засвоєння студентами навичок догляду за пацієнтами в приймальному відділенні є важливим етапом професійної підготовки медичних сестер.

МЕТА

Знати:

- визначення санітарно-протиепідемічного режиму;
- головні елементи заходів санітарно-протиепідемічного режиму лікувально-профілактичного закладу (ЛПЗ);
- шляхи передачі ВЛІ;
- чинники, які зумовлюють виникнення і поширення ВЛІ;
- види медичної документації стаціонару;
- види медичної документації поліклініки;
- обладнання і функції приймального відділення;
- основну документацію приймального відділення;
- правила прийому пацієнтів;

- види санітарного оброблення пацієнтів;
- наказ МОЗ України № 38 “Про організацію та проведення заходів щодо боротьби з педикульозом.”

Уміти:

- заповнювати медичну документацію;
- проводити санітарне оброблення пацієнта;
- проводити антропометричні дослідження пацієнта;
- проводити оброблення пацієнта з педикульозом;
- заповнювати документацію в приймальному відділенні.

ПЛАН

1. Ознайомлення з будовою та обладнанням лікарні. Проблема ВЛІ.
2. Медична документація стаціонару та поліклініки.
3. Санітарно-протиепідемічний режим приймального відділення.
4. Санітарне оброблення пацієнта.
5. Антропометричні дослідження пацієнта.
6. Оброблення пацієнта з педикульозом.

КОНТРОЛЬ БАЗОВИХ ЗНАНЬ

1. Дати визначення поняттю “санітарно-протиепідемічний режим”.
2. Назвати його мету.
3. Що таке ВЛІ? Які шляхи її поширення?
4. Назвати медичну документацію стаціонару.
5. Назвати медичну документацію поліклініки.
6. Яке обладнання і функції приймального відділення?
7. Назвати медичну документацію приймального відділення.
8. Назвати види санітарного оброблення пацієнта.
9. Як провести санітарне оброблення пацієнта з педикульозом?

ВИХОВНА МЕТА. Медичний персонал приймального відділення повинен пам’ятати, що від його організованих і грамотних дій залежать ефективність і результат лікування пацієнтів.

ОБЛАДНАННЯ: “Медична карта стаціонарного хворого”, “Журнал обліку та прийому пацієнтів і відмов від госпіталізації”, “Екстрене повідомлення про інфекційне захворювання”, ваги, ростомір, набір для проведення санітарного оброблення пацієнта з педикульозом, ножиці, сантиметрова стрічка.

Алгоритми практичних навичок:

№ 1 “Санітарне оброблення пацієнта у приймальному відділенні стаціонару”;

№ 2 “Санітарне оброблення пацієнта з педикульозом”;

№ 3 “Проведення гігієнічної ванни”;

№ 4 “Обтирання тяжкохворого у приймальному відділенні”;

№ 5 “Визначення маси тіла пацієнта (зважування)”;

№ 6 “Визначення зросту пацієнта”;

№ 7 “Визначення обводу грудної клітки”;

№ 8 “Транспортування пацієнта на кріслі-каталці, на каталці-ношах у палату та перекладання його в ліжку”.

Наказ МОЗ України № 38.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Робота 1. Ознайомлення з будовою та обладнанням лікарні. Режим лікарні. Правила внутрішнього розпорядку.

Завдання

1. Ознайомитися з будовою і приміщеннями відділень лікарні.
2. Ознайомитися з внутрішньолікарняним режимом.
3. Ознайомитися з правилами внутрішнього розпорядку лікарні.

Робота 2. Санітарно-протиепідемічний режим в окремих приміщеннях.

Завдання

1. Відпрацювати практичну навичку вологого прибирання приміщень ЛПЗ із застосуванням дезінфекційних розчинів:
 - а) палати;
 - б) процедурного кабінету;
 - в) їдальні;
 - г) ванної кімнати.

Робота 3. Заповнення медичної документації. Прийом пацієнта.

Завдання

1. Ознайомитися з оснащенням, документацією і функцією приймального відділення.
2. Ознайомитися з роботою фельдшера в приймальному відділенні:
 - а) ознайомитися зі зразками медичної документації приймального відділення і оволодіти навичками їх оформлення:
 - медична картка стаціонарного хворого (Ф. 003-О);
 - журнал обліку прийому пацієнтів і відмов від госпіталізації;
 - екстрене повідомлення в санітарно-епідеміологічну станцію про інфекційне захворювання (Ф. 058-О);
 - статистична картка пацієнта, який вибув зі стаціонару;